

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Sectio III. De sui abnegatione tamquam altero christianae Moralis
Fundamento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

SECTIO III.

DE

SUI ABNEGATIONE TAMQUAM
ALTERO CHRISTIANÆ MORALIS
FUNDAMENTO.

CAPUT I.

Ut nosmetipsos abnegemus, Christus præcipit, ac baptismalis promissio stringit.

Principium alterum habent Christiani, juxta quod agant, & judicentur, abnegatio nimirum sui, & creaturarum renunciatio. Dei Filius aperte hoc edixit. Apud sanctum Matthæum discipulis suis dicit: *Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me (cap. 16. v. 24.)*. Sanctus Lucas, ut ostendat abnegationem hanc a Domino fidelibus omnino esse præceptam, ait: *Et dicebat ad omnes: Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me (cap. 9.)*. Alibi vero exempla hæc adhibet inquit: *Quis ex vobis volens turrim adificare, non prius sedens computat sumptus, qui necessarii sunt, si habeat ad perficiendum? Aut quis rex iturus committere bellum adversus alium regem, non sedens prius cogitat, si possit cum decem millibus occurrere ei, qui cum viginti millibus venit ad se? Alioquin rogat ea quæ pacis sunt.* Sic ergo omnis ex vobis, qui

*non renunciat omnibus, quæ possidet, non potest
 meus esse discipulus (cap. 14.).* Tres isti re-
 tus perspicui adeo sunt & aperti ad abnega-
 tionis & renunciationis huiusmodi necessitatem
 probandam, ut aliter explicari nequeant, quin
 rationis, pietatisque sensus omnis repudietur.
 Dici nequit id solummodo esse consilium datum
 Apostolis eorumque successoribus, Presbyteris,
 Monachis, atque iis qui christianam perfectio-
 nem sectantur; sanctus enim Lucas, ut observa-
 vimus, ait: *Et dicebat ad omnes.* Hanc sui ab-
 negationem omnes debent exercere, nemini si-
 quidem licet seipsum diligere amore proprio,
 qui est omnino vitiosus, cum ipsa sit concupisce-
 tia, cui, ut diximus, assentiri non licet. *Adiu-
 lis* vero divitiarum renunciatio non omnibus est
 præcepta, non enim debet quisque renunciare
omnibus quæ possidet. Hoc Jesus Christus consi-
 lium illis tradit, qui evangelicam perfectionem
 consequi volunt: *Si vis perfectus esse, (ait ad-
 lescenti Matth. 19.) vade & vende omnia quæ
 possides, & da pauperibus.* Verum quoad affe-
 ctum, & mentis voluntatisque præparationem
 a cunctis fidelibus hæc renunciatio est exercenda.
 Nemo scilicet fidelium corde suo adhærere debet
 divitiis, aut mundo, aut iis quæ in mundo sunt.
*Nolite diligere mundum (inquit sanctus Joa-
 nes Epist. 1. c. 2.) neque ea quæ in mundo sunt.*
 Mundum diligere est velle mundo frui, mundi
 bonis adhærere, in iis finem suum ultimum sta-
 tuere, in iis beatitudinem suam quærere, id est
 ad seipsum illa referre, quod nemini licet, ut et
 iis, quæ de concupiscentia diximus, clare liquet.

Reliquum est (ait Apostolus, 1. Cor. 7.) ut, qui utuntur hoc mundo, tamquam non utantur; nempe juxta græcum textum, tamquam non valde utantur. Vita enim christiani hominis tunc bona vel mala est, si bene aut male utatur & fruatur. Nec est, inquit sanctus Augustinus, vita hominum aliunde vitiosa atque culpabilis, quam male utens & male fruens.

Magnus sanctus Gregorius allata sancti Lucæ verba explicans egregie sic ait: *Admonere vos volo ut relinquatis omnia, sed non præsumo. Si ergo cuncta mundi relinquere non potestis, sic teneate ea, quæ mundi sunt, ut tamen per ea non teneamini in mundo, ut terrena res possideatur, non possideat, ut sub mentis vestræ sit dominio quod habetis, ne si mens vestra terrenarum rerum amore vincitur, a rebus suis magis ipsa possideatur. Sit ergo res temporalis in usu, æterna in desiderio; sit res temporalis in itinere, desideretur æterna in præventionem, quasi ex latere respiciatur quidquid in hoc mundo agitur; ante nos autem tendant mentis oculi, dum tota intentione illa conspiciunt, ad quæ pervenimus.*

Christianæ vitæ perfectio est veluti ædificium turris, quæ ad Cælum usque pertingit; fundamentum illi necessarium est altitudini suæ par, idest sui omniumque creaturarum abnegatio, vel in mentis, voluntatisque præparatione, quod ad omnes spectat, vel actu, quod ad illos pertinet, qui ad id præcipue sunt vocati, veluti Religiosi. *Militia est vita hominis super terram (Job. 7.). In-
duite vos (inquit sanctus Apostolus Paulus Ephes. 6.),*

6.), *armaturam Dei, ut possitis stare adversus insidias diaboli.* Hujusce sæculi Princeps fortior homine videtur; omnes quippe creaturas possidet, ut hominem fallat, illumque pertrahat ad inordinate illas amandas. Diabolo itaque est resistendum, illique objicienda abnegatio creaturarum omnium, quas contra nos armat. Cum homo ad perfectam hanc abnegationem pervenerit tunc pace fruitur, victa jam concupiscentia, qua adversus mentem pugnabat.

Nec externa solum bona hæc abnegatio comprehendit, sed mentem præcipue voluntatemque respicit. Oportet igitur ut homo vere fidelis proprio judicio renunciaret, ut se Jesu Christi legi subdat, fidem sequens, & divinæ se voluntati committens, ut prudentiæ suæ, affectibusque renunciaret, sive in rebus agendis, sive in vitæ casibus. *Et fortasse* (inquit idem sanctus Gregorius *hom. 32. in Evang.*) *laboriosum non est homini relinquere sua, sed valde laboriosum est relinquere semetipsum. Minus quippe est abnegare, quod habet, valde autem multum est abnegare, quod est.* „Sui ipsius abnegatio, ait Sanctus Basilus, vitæ „veteris in vitiis actæ integra est renunciatio, & „a propria voluntate discessio.

Quis dubitet debere Christianos omnes propriam relinquere, ut Dei voluntatem impleant? Nonne in dominica Oratione quotidie clamant: *Fiat voluntas tua sicut in cælo & in terra?* Religiosi, qui Regulæ & Superiori obedientiam voverunt, perfectius, exactiusque hoc exequuntur, homini siquidem propter Deum obediunt: æque

ac religiosus, renetur laicus non suam, sed Dei voluntatem exequi, quam illi Evangelium, sui- que Pastores declarant; & quæ in variis vitæ ca- sibus providentiæ ordine se prodit (a).

C A P U T II.

Crucem suscipere, ac Christum sequi, veri Christiani officium est.

Porro non sufficit sibi metipsum, creaturis que re- nunciare, crucem quoque quotidie ferre oportet, & Christum sequi. Præceptum hoc ad omnes spectat Christianos, qui capitis sui vitam, crucifixam nempe vivere debent, & cum illo pa- ti,

(a) Casuistæ, mollioris doctrinæ obsoniis enutriti, ea, quæ hac, & præcedente Sectione leguntur, parum curant; eo quod Ascetismum potius quam Theologiam sapere; consiliorum magis, quam præceptorum moralium naturam redolere ipsis videantur. Bene fit. Christus itaque Apostoli, & Patres (ex quorum doctrina Reverendiss. Author suam hausit) mera consilia, non vivendi præcepta tradiderunt, primique Christiani a suis Pastoribus non Theologiam sed Ascetismum acceperunt. Qui ergo *exactam* Theologiam moralem desiderat; qui plurima, sub confusaneo prius *obligationum* cumulo obtrusa, modo in distincto ac bene ordinato *consiliorum* catalogo collocata videre cupit, jam non Apostolos, non antiquos Patres; sed juniores Doctores consulere debet, quidquid demum dicat Leo Magnus (pag. 67.) utcunque repugnet Zelosissimus Galliæ Clerus (pag. 89. in Not.) Proh absurditatum monstra! O si pristina rediret, & ubique Moralis vigeret, quam felix Orbis Christianus foret!

ti, mortemque oppetere, si cum illo regnare cupiant. *Si compatimur*, (inquit Apostolus Rom. 6.), *& conregnabimus*. Crucem tulere Martyres, qui divitias, vitamque suam contempserunt ut Filii Dei nomen confiterentur. Cessavit persecutio, at cruce non desunt: conditio omnis omnisque ætas suas habet. Morbi, alique cruciatus sunt cruce, quas homines ferre debent. Afflictiones, honorum honorisque jactura, calumniam, injuriam, injustam sententiam, potentum persecutiones, sunt cruce, quæ patienter, dum premunt, ferendæ sunt: cum vero absunt, paratus debet esse animus ad eas venientes libenter excipiendas. Apostolus enim ita nos admonet: *Omnes, qui pie volunt vivere in Christo, persecutionem patientur* (2. Tim. 1.); sive a diabolo, sive a semetipsis, sive ab hominibus.

Hujus obligationis ratio ab ipsa christiani hominis natura petitur; christianus siquidem est homo novus, qui secundum illum, quem induit, nempe Jesum crucifixum, vitam debet instituere. Porro Christus ab ipso vitæ suæ exordio crucem tulit, De ipso enim ait Apostolus: *Ingressus mundum dicit: Hostiam, & oblationem noluisse; corpus autem aptasti mihi. Holocausta pro peccato non tibi placuerunt. Tunc dixi: Ecce venio* (Hebr. 10.). A primo igitur conceptionis suæ momento Patris sui voluntati obsequens, illamque exequi desiderans crucifixus est. Hinc statim post nativitatem sanguinem suum fudit in circumcissione; ideo ait per Prophetam (Psalm. 36.): *In laboribus a juventute mea: denique* (Hebr.

Crucem suscip. ac Christ. sequi &c. 173

(Hebr. 12.): *Proposito sibi gaudio sustinuit Crucem. Propterea christiani hominis, qui hujusce corporis membrum est, & a nativitate ad mortem usque crucifixa debet esse vita.*

Tunc nascitur christianus, cum baptizatur; sanctus vero Paulus ait: *Quicumque baptizati sumus, consepulti sumus cum illo per baptismum in mortem (Rom. 6.).* Quare non dixit Apostolus baptizatos nos esse in Christi nativitate, vel circumcissione, aut baptismo, qui baptismi nostri propria erat figura? Ideo sane quia peccato mori debemus, nec peccato jam vivere; sicut *Christus resurgens ex mortuis jam non moritur; mors illi ultra non dominabitur (Rom. 6.).* Hoc nos præcipue docet Apostolus, ut baptizati cum Christo moriamur, ejusque morti & cruci participemus. *Baptismus, inquit Sanctus Ambrosius, Salvatoris nobis est sepultura, quia & ibi perdidimus ante quod viximus, & ibi denuo accepimus unde vivamus. Magna sepulturæ hujus est gratia, qua nobis & utilis mors infertur, & vita utilior condonatur.*

Inter cæremonias, quas vetus Ecclesia in adultorum Baptismo adhibebat, potior erat renunciatio, quæ nunc quoque in Baptismate adhibetur. Sacerdos namque ait: *Abrenuncias Sathane, & pompis ejus?* Respondet pro infante Patrinus: *Abrenuncio.*

Ante Ecclesiæ januam olim id fiebat, ut disceremus diabolo, mundo, sibimetipsi renunciandum esse, antequam Ecclesiam quis ingrediatur. Nudi baptizabantur, ut sic ostenderetur creaturarum amo-

amo-

amorem esse abdicandum: recti stabant, & occidentem versi (*Dionys. de cæl. Hier. Greg. Naz. or. 40.*). *In mysteriis primum*, inquit *secundus Hieronymus, renunciamus ei, qui in oriente est, nobisque moritur cum peccatis; & versus orientem pactum inimus cum Sole justitiae. & ei nos servituros esse promittimus.* Extendebatur manus veluti ad bellum præsentem diabolum denunciandum; postea ad cælum manus tollebatur; denique ter Catechumeni exsufflabant ad dæmonem repellendum.

Toto itaque vitæ suæ tempore reminisci debent Christiani, se in baptisate mundi principem diabolo, ejusque pompis renunciassent. *Repetit* ait Sanctus Ambrosius, *quid interrogatus sis, recognosce quid responderis.* Quomodo illis licebit delectari mundo, vanitates ejus sectari, pompas voluptates, quibus tam solemniter renunciarunt? Si Religiosos apostatas detestamur, qui vota sua frangunt, nonne detestandi sunt Christiani, qui mundo serviunt, quem numquam se amaturos jurarunt? Licebitne ipsis mundi dogmata sectari, ejusque spiritu vivere, qui vanitatis, superbiae, philautiæ spiritus est? Poteruntne pravi isti defectus excusari, veluti recentes nonnulli Casuisti conati sunt, qui pravis cupiditatibus fræna laxant, quasi ad mediocritatem velint illas adducere, vel id solum sufficiat, ne ad manifesta externa peccata nos pertrahant?

Neque crucem modo ferre sufficit, verum Christum etiam sequi oportet: *Et sequatur me.* Ideo enim sibimetipsi, omnibusque quæ possident renun-

renunciare quis debet, quia sui ipsius & creaturarum amor ab Jesu Christi amore nos avocatur. Propterea inquit Christus: *Si quis non odit patrem suum, & matrem, & uxorem, & filios, & fratres, & sorores, adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipulus (Luc. 14.)*. Fuere Philosophi, qui bona sua reliquerunt, ut Philosophiæ liberius vacarent, veluti Thales Milesius: magnos alii sine querela toleravere cruciatus, ut Anacharsis, & Stoicorum discipuli; sed neutri Deo vero servierunt, ideo honorum contemptus, & in cruciatibus patientia nil illis profuit. Non sufficit igitur omnia relinquere, sed Jesu Christi sectanda sunt vestigia. Quonam vero pacto Christum sequimur? non modo illi credendo, sed ejus patientiam imitando. „Amore „Christi pati, inquit sanctus Joannes Chryso- „mus, est recte pati. Ille Christum sequitur, „qui non modo patienter, verum etiam modeste „& humiliter patitur. Christum sicut oportet „sequitur, qui omnia propter illum suffert. „Multi sequentes diabolum plura patiuntur, & „vitam amittunt; quam utilius, ut salvi fierent, „tradere possent.

Si Mundus vos odit, scitote, quia me priorem vobis odio habuit. Si de mundo fuissetis, mundus quod suum erat diligeret; quia vero de mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus (Joan. 15.). Item alibi: *Ego non sum de hoc mundo: Non pro mundo rogo. Sanctus Paulus ait: Mundus mihi crucifixus est, & ego mundo (Galat. 6.)*; idest mundum execror,

ror, & detestor. *Non enim spiritum hujus mundi accepistis. Nonne stultam fecit Deus sapientiam hujus mundi? Sapientia hujus mundi stultitia est apud Deum (1. Cor. 2.).* Addit Sanctus Jacobus *Amicitia hujus mundi inimica est Dei (Jac. 4.)*

Juxta hæc principia & veritates pœnitentes examinare, eorumque opera judicare debet Confessarius (a). Si mundi amore hæc fiunt, profecto mala sunt; ad illa condemnanda libros evolere non est opus, damnationem in seipsis habent inscriptam. Hinc plures circa bonorum vel formæ restitutionem difficultates enodabit. Multos enim exempli causa a restitutione retardat amor bonorum, quæ injuste acquisiverunt, & quæ ad pompam, voluptatemque servare cupiunt. Quibus nisi corde adhærerent, sicut illis verat præceptum abnegationis sui, & creaturarum, non ægre illa dimitterent; *non est siquidem, ut jam cum Sancto Augustino diximus, in carendo diffi-*
cultat,

(a) Juxta hæc principia si suos Pœnitentes instruere, examinare, & dijudicare Confessarii tenentur; væ Confessariis illis, qui ipsimet hæc crasse ignorant, juxta illud Isa. 56: *Ipsi Pastores ignoraverunt intelligentiam.* Væ etiam illis! Qui hæc se nosse ore confitentur, factis tamen negant; Qui suos pœnitentes nãdum a mundi sequela hortando non retrahunt; sed continuis, ut vocant, diversionibus, vanis & adulatoriis consabulationibus, mundanisque moribus ad periculosum sensualitatis tramitem terendum in dies magis, ac magis inducunt. Eheu! Quam durum aliquando Judicium iniquis hisce Judicibus erit?

Crucem suscip. ac Christ. sequi &c. 177

cultas, nisi cum est, in habendo cupiditas. Idem, ubi de honore agatur, est statuendum; non enim qui colaphum, aut baculi ictum accepit, offendere interficeret, vel cum illo in duello congrederetur, sicut novi quidam Casuistæ licitum esse docuere, si a Deo oblatam crucem ferre vellet, mundique honorem contemneret, quemadmodum contemni a Christianis Dominus jubet.

